

TEATRE
'Juli Cèsar'

Ferran Carvajal (Juli Cèsar), el seu gos i David Selvas (Brutus)

en el desconcert que provoquen les seves imatges. Perplexitat que acostuma a desaparèixer quan la suma d'heterodòxies acaba per construir una irrefutable lògica dramàtica.

És veritat que al seu muntatge Juli Cèsar ha perdut tota la dignitat patrícia, marcat per un moviment abstracte i coreogràfic que l'aïlla de l'epidèrmica brutalitat de la resta dels personatges d'aquest drama ètic. Però amb aquest moviment estrany fixa la idea que Juli Cèsar no és més que un reflex dels altres, distorsionat pel mirall de les seves ambicions, pors, desitjos i frustracions.

Juli Cèsar és una funció repleta d'aquestes imatges que entren per la retina per desplegar-se al cap en un discurs coherent. També és un muntatge que mima la paraula, que cedeix generosament espai a la veu de l'interpret i de l'autor. Els exemples més clars d'aquest equilibri són el lament del seu abandó de Pòrcia –una impactant Matilda Espluga en la seva sensual súplica– i el discurs fúnebre de Marc Antoni –gran Pere Arquillué, a pesar de certa desgana– davant del cos de Juli Cèsar. L'escena comença sense altra teatralitat que la que pot expressar l'actor amb

la paraula. L'actor, Shakespeare i l'homenatge a l'amic mort en un dels millors exercicis de retòrica política. I en aquest moment, el cos inert de Cèsar als braços de Marc Antoni es dreça, sol, recobrant el seu valor com a símbol únicament per la força dels arguments del tribú.

Aquest cadàver revivificat serà el que tancarà i obrirà les portes de la mort sobre els seus enemics, en una acció que continua muda, amb la massa tancant el conspirador Deci en un asfixiant cercle de mort, amb la cadència automatitzada del proletariat de *Metropolis* i la fixació assassina dels nois de *La naranja mecánica*. Aquesta comunió entre acció i paraula està en la mateixa estructura de l'adaptació. Si la primera parte (*Paraula*) és una anàlisi de com la retòrica dels grans discursos serveix a interessos més primaris (el pacte de la conspiració i l'assassinat de Cèsar es mostren com una explosió d'energia), la segona (*Guerra*) és un treball magistral de com la monumentalitat i la brutalitat de la guerra pot condensar-se en accions simples, perfectes en el seu sentit i estètica, com un haikú. Màxima expressió amb els mínims recursos. Una primera part que retrata l'engany de la retòrica i una de segona que mostra la destrucció com una carrera cap a l'esgotament físic i mental de l'ésser humà.

Un altre aspecte interessant del muntatge és que no jutja els protagonistes. Marc Antoni no és millor que Càssius o Brutus per manejar millor els trucs de la retòrica. La seva victòria en la batalla ja està anunciada en el seu discurs. El poder de l'arenga és que és igual d'efectiva davant la plebs que davant la soldadesca. Tampoc se salva Brutus. La seva personalitat utòpica, rendida als grans conceptes, revela alhora una enorme debilitat de caràcter. El seu gran sentit de la justícia (més abstracta i idealista que real) acaba en suïcidi, en fracàs. Càssius és el més conseqüent, el que actua mogut per una causa clara, directa i concreta: la seva. I és aquesta dualitat entre el màxim ideal i el màxim realisme el que més interessa al director, i són els seus dos interpretats els que vessen més convicció. David Selvas (Brutus) i Julio Manrique (Càssius) s'hi deixen la pell, i les seves escenes en comú són descàrregues elèctriques que tensen tota la sala.

Rigola vincitur

Juan Carlos Olivares

'Juli Cèsar', de William Shakespeare. Traducció: Salvador Oliva. Direcció i adaptació: Àlex Rigola. Escenografia: Bibiana Puigdefàbregas. Vestuari: M. Rafa Serra. Espai sonor: Jordi Collet. Cos i moviment: Ferran Carvajal. Intèrprets: Nao Albet, Mireia Aixalà, Pere Arquillué, Ferran Carvajal, Cristina Genebat, Julio Manrique, Alícia Pérez, Xavier Ripoll, Eugeni Roig, David Selvas. Lliure de Gràcia, 21 de novembre.

Entre el murmur de satisfacció, algú va deixar anar un lament: "Ai, que me l'han tocat, que això no és Shakespeare, que aquest no és el meu *Juli Cèsar!*". Entre aquesta comunitat feliç i còmplice al vestibul del Teatre Lliure de Gràcia, algú demanava respecte pel geni. D'arguments no n'hi faltaven, al paladé. Àlex Rigola ha manipulats aquest esplèndid text amb la determinació d'un podador. Respecte. Quina altra cosa sinó respecte és depurar un clàssic perquè la perfecció de l'obra heretada no s'interposi com un vel preciosa entre l'espectador i l'obra real?

Àlex Rigola és dels pocs directors que sempre mostra el seu màxim respecte per l'autor, fins i tot superant els lligams de la literatura. Un director que confia en la intel·ligència i la sensibilitat de l'espectador, que li pressuposa prou iniciativa per omplir amb les seves pròpies reflexions les moltes preguntes que plantegen les seves posades en escena. Per Rigola, una obra només es completa quan passa per la mirada activa del públic. A Rigola no se'l podrà acusar mai de profanar la tradició per frivolitat. Potser es rabi

Rocamora executa els 'Petits suïcidis' d'objectes quotidians

M. Monedero
BARCELONA

'Petits suïcidis', espectacle de petit format que es va estrenar a l'última edició del Festival de Teatre Visual, s'obre camí en el laberint de la programació convencional i s'instal·la a la Beckett.

Charles Cañellas ha agafat l'espectacle original de Gyula Molnár, hongarès resident a Itàlia que el va estrenar el 1984 i l'ha dut per mig món, per portar-lo cap a la seva manera de fer. Cañellas ha adaptat, amb el vistiplau de l'autor, aquesta obra de culte entre els entesos. "Curiosament, tot i el temps que fa que es va estrenar, al nostre país

continua sent una cosa nova", es lamenta Cañellas, que fa d'actor a l'escenari acompanyat de diversos objectes. "A diferència dels titelles, el teatre d'objectes no intenta transformar-los fins a aconseguir un personatge, sinó que els agafa tal com són i els dona nous sentits".

De format minúscul, *Petits suïcidis* explica en tres episodis com evolucionen alguns objectes. *Alka Seltzer* és una tragèdia efervescent "que tothom es pot imaginar com acaba, però l'important és com s'hi arriba", matisa Cañellas, que en aquest primer acte exposa com, després de diverses temptatives per eludir la seva condició, un comprimit d'Alka Seltzer acaba remullat. *Pita i Jörg* exposa com una llavor de cafè brasilera li fa perdre el cap a un jove llumí suec que es consumeix per amor. L'última de les propostes de *Petits suïcidis* es diu *El temps*, una poesia tragicòmica que es fonamenta "en les ganyotes" i no en un objecte.

'Petits suïcidis'

• Sala Beckett
Del 23/11 a l'1/12

VERDI RENOIR FLORIDABLANCA
YELMO CINEPLEX I CÀRRIA NAPOLS CINESMAS AMB GRÀCIA

Festival Internacional de Cine de SAN SEBASTIÁN 2002 Premio Especial del Jurado

Historias mínimas

Un film de CARLOS SORIN

www.wanda.es

"Grans històries mínimes". Esteve Ribau - AVUI
"Una Pequeña Joya". J.J. Sánchez Costa - EL PERIÓDICO
"Una maravilla de cine artesano". Angel Fdez. Santos - EL PAÍS